

***КОДЕКС ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ
В РОБОТІ ЗІ СПРАВАМИ
БІЖЕНЦІВ***

Київ 2012

КОДЕКС ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ В РОБОТІ ЗІ СПРАВАМИ БІЖЕНЦІВ

1. МЕТА ТА ДІЯ КОДЕКСУ В ПРОСТОРИ, ЧАСІ ТА ЗА КОЛОМ ОСІБ

Ці правила розроблені для юристів, які надають консультації біженцям щодо процедур визначення статусу біженця та іншу правову допомогу.

Ці правила є другорядними щодо будь-яких внутрішніх норм, які регулюють надання правової допомоги, і мають лише доповнювати їх.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ КОДЕКСУ

Правовий консультант – особа, яка консультує або представляє інтереси шукачів статусу біженця або визнаних біженців, які потребують інших видів юридичної допомоги.

Допомога – консультація, підготовка документів та/або представництво, що надає консультант з правових питань.

Консультація включає надання висновків фахівця щодо застосування законодавства чи політики відповідно до обставин певної особи.

Підготовка документів – допомога особам в підготовці письмових документів від першої особи, що включає, але не обмежується особистими свідченнями, які надаються на підтримку заяви про визначення статусу біженця чи іншої заяви.

Представництво - письмова чи усна дія від імені іншої особи, включно з поданням меморандумів, що засвідчують дотримання особою всіх правових критеріїв для отримання статусу біженця, чи спілкування з УВКБ ООН або іншими органами від імені клієнта щодо її/його справи.

Клієнт – особа, якій консультант з правових питань погоджується надавати допомогу і яка добровільно приймає таку допомогу.

Потенційний клієнт – особа, яка звернулася за допомогою до консультанта з правових питань, але на звернення якої консультант ще не надав позитивної відповіді.

3. ВІДНОСИНИ КОНСУЛЬТАНТ-КЛІЄНТ

3.1 В будь-яких випадках консультанти пояснюють потенційним клієнтам, чи можуть вони запропонувати якусь допомогу і надають чітке роз'яснення цього типу допомоги. Цілі і масштаб стосунків між консультантом і клієнтом визначаються до того, як

консультант починає працювати зі справою і як клієнт погоджується на представництво.

3.2 Для посилення ефекту правові консультанти можуть обмежувати свою допомогу. Наприклад, деякі агенції надають лише консультації, допомагають підготувати документи або зосереджують свою допомогу лише на певних клієнтах, чії потреби є особливо нагальними або чії справи піднімають особливо важливі правові питання. Однак, консультанти повинні заздалегідь повідомити клієнтів про будь-які обмеження в допомозі, яку вони надають.

3.3 Попри Правило 3.4, правовий консультант не зобов'язаний надавати допомогу потенційному клієнту і може відмовитися надавати її, крім випадків, коли це заборонено Правилом 3.4.

3.4 Згідно Правил 3.2, правові консультанти не можуть відмовити в наданні допомоги на ґрунті раси, гендеру, сексуальної орієнтації, національності, політичних переконань, релігії, віку, сімейного стану, походження чи приналежності до певної соціальної групи.

3.5 Відносини консультант-клієнт можуть розпочатися тільки за добровільної, свідомої згоди клієнта та можуть продовжуватися тільки за умови подальшої згоди. Клієнт може розірвати відносини з правовим консультантом, повідомивши про це усно чи письмово. Заява клієнта щодо неетичної поведінки консультанта буде розтлумачена, як небажання клієнта продовжувати відносини консультант-клієнт.

3.6 Клієнти повинні мати змогу контролювати цілі представництва. Якщо на певному етапі відносин консультант-клієнт вони не можуть досягти згоди щодо цілей і засобів представництва, консультант може відмовитися від представництва.

3.7 Клієнти мають право переглядати і отримувати копії всіх матеріалів, що стосуються національної процедури отримання статусу біженця в їхніх особових справах, а також мати доступ до всіх матеріалів, які вони надали правовому консультантові. Правові консультанти надають копії матеріалів на прохання клієнта під час або після завершення відносин консультант-клієнт. Однак, консультанти можуть зберігати документи у справі клієнта і не повинні їх знищувати навіть попри вимогу клієнта.

4. СУМЛІННІСТЬ

4.1 Консультант має діяти відповідально, з належною старанністю, і вести справу в межах закону і цих правил для досягнення найкращого результату в інтересах клієнта.

4.2 Консультанти повинні завершити всю роботу, погоджену з клієнтами.
Консультанти закінчують підготовку всіх необхідних документів для клієнта до зазначеного кінцевого терміну.

4.3 Консультанти несуть відповідальність за забезпечення постійного доступу до опублікованих матеріалів УВКБ ООН та інформації про країну походження, необхідної для допомоги клієнтам у поданні заяви на отримання статусу біженця або інших питаннях.

4.4 Консультанти ведуть систему реєстрації і зберігання документів для протоколювання своєї роботи зі справою клієнта.

5 КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

5.1 Консультанти не надають допомогу потенційним клієнтам тоді, коли вони мають прями фінансові або особисті інтереси, що протирічать інтересам клієнта.

5.2 Консультанти не пропонують допомогу потенційним клієнтам, якщо їх інтереси протирічать інтересам іншого клієнта того самого консультанта.

5.3 Якщо після початку відносин консультант-клієнт виникає конфлікт інтересів двох клієнтів, консультант має негайно направити одного або обох клієнтів до інших консультантів, якщо це дозволено місцевими етичними і професійними стандартами.

5.4 Якщо особисті стосунки консультантів з клієнтом перешкоджають його/її об'єктивному судженню, консультант по можливості має направити клієнта до іншого консультанта.

5.5 Коли діє Правило 5.3 або 5.4, але немає можливості скористатися допомогою іншого правового консультанта, консультант може надавати допомогу клієнтам, інтереси яких вступають в конфлікт, тільки чітко і ясно повідомивши їх про наявний конфлікт і його можливі наслідки і зробивши все можливе для обмеження представництва з метою мінімізації конфліктів.

6. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

6.1 Клієнти та потенційні клієнти мають право на конфіденційність інформації, отриманої їхніми консультантами від них або інших людей. Право на конфіденційність

має клієнт, а не консультант. За винятком випадків, зазначених в цих правилах, конфіденційність може бути знята лише за чітко висловленою згодою клієнта.

6.2 Консультант має забезпечувати конфіденційність всієї інформації у справах клієнта, за винятком випадків, передбачених цими правилами. Консультанти мають вести документи по справах таким чином, щоб забезпечувати конфіденційність клієнтів. Обов'язок забезпечувати конфіденційність клієнта залишається чинним і після припинення відносин консультант-клієнт, якщо інше не передбачено цими правилами.

6.3 Конфіденційність не поширюється на інформацію, що стала загальнодоступною зі згоди клієнта. Якщо клієнт добровільно дає згоду на розголошення інформації, він/вона знімає конфіденційність щодо цієї інформації. Однак консультанти не можуть розголошувати інформацію, що стала загальнодоступною проти волі клієнта чи без згоди клієнта.

6.4 Консультант може надавати конфіденційну інформацію про клієнта іншому юридичному консультанту для отримання професійної поради доки інші консультанти дотримуються того ж обов'язку конфіденційності і доки в них не виникає конфлікту інтересів, описаного в Правилі 5.

6.5 Якщо консультант вважає, що клієнт може заподіяти тілесні ушкодження іншій особі в майбутньому, консультант має швидко вжити заходів для сповіщення відповідних органів і має право оприлюднювати стільки конфіденційної інформації клієнта, скільки необхідно для попередження тілесних ушкоджень.

6.6 Консультант може розголошувати мінімальний обсяг необхідної конфіденційної інформації, щоб захистити себе від будь-яких звинувачень у порушенні цих етичних правил.

6.7 Правовий консультант або організація, що його/її наймає, може використовувати інформацію зі справ клієнтів для публікацій або документів без згоди цих клієнтів тільки якщо публікація не містить жодних важливих деталей, які б дозволили зацікавленій особі ідентифікувати причетну особу.

6.8 Правовий консультант або організація, що надає правову допомогу, мають проінструктувати всіх співробітників і технічний персонал щодо їхнього обов'язку не розголошувати конфіденційну інформацію клієнта і зберігати конфіденційність клієнта.

7. ОБОВ'ЯЗОК ЧЕСНОСТІ

7.1 Консультант повинен дотримуватися істини в усіх видах комунікації, спонукати до цього своїх клієнтів і не заохочувати, рекомендувати або допомагати будь-кому робити

невірні чи неправдиві заяви у суді або перед органом, де консультант представляє інтереси клієнта.

7.2 Попри Правило 7.1, консультант не є органом, що приймає рішення щодо дійсності заяв на отримання статусу біженця або інших питань, і в його обов'язки не входить виявляти чи відмовляти потенційним клієнтам, які недостатньо відповідають критеріям статусу біженця.

7.3 Консультант повинен поводитися з іншими сторонами ввічливо та професійно, із дотриманням принципів поваги до інших людей та принципів прав людини і недискримінації.

7.4 Якщо консультанту відомо, що клієнт повідомив неправдиві факти суду або судочинному органу до початку відносин консультант-клієнт, і немає суперечливих місцевих правил професійного етикету, необхідно керуватися наступним:

7.4.1 Консультант не розголошуватиме попереднє викривлення фактів будь-якій особі чи установі без дозволу клієнта

7.4.2 Консультант намагатиметься переконати клієнта виправити свої неправдиві твердження

7.4.3 Консультант не звертатиметься до судочинного чи іншого органу, базуючись на викривлених твердженнях і не вживатиме дій, які спонукали б ці органи спиратися на такі твердження.

7.5 Консультант не повинен свідомо підписувати чи іншим чином фігурувати у листі, звіті чи інших документах, робити заяви або подання відносно клієнта, які б містили невірну чи неправдиву інформацію. Консультант не подаватиме до судочинного органу будь-який документ, якщо йому відомо, що він підроблений або містить невірну чи неправдиву інформацію.

7.6 Якщо клієнт після початку відносин консультант-клієнт направляє до судочинного органу заяви, які, як відомо консультанту, є неправдивими, необхідно керуватися наступним:

7.6.1 Консультант не розголошуватиме попереднє викривлення фактів будь-якій особі чи установі без дозволу клієнта

7.6.2 Консультант намагатиметься переконати клієнта виправити свої неправдиві твердження

7.6.3 Консультант не звертатиметься до судочинного чи іншого органу, базуючись на викривлених твердженнях і не вживатиме дій, які спонукали б ці органи спиратися на такі твердження

7.6.4 Якщо неправдиве твердження стосується самої суті представництва, і клієнт відмовляється його виправити, правовий консультант має припинити представництво.

8. ОБОВ'ЯЗОК УНИКАТИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

8.1 Консультант не буде задіяний безпосередньо чи опосередковано у будь-яких відносинах, якщо це може вплинути на нього незалежне судження щодо клієнта в процесі надання правової допомоги, і не буде використовувати свого клієнта для фінансового, сексуального та іншого зиску. Для уникнення сумнівів будь-які сексуальні чи фінансові відносини між правовим консультантом і клієнтом вважатимуться експлуаторськими.

8.2 Консультант не має вимагати чи отримувати послуги, продукти чи працю, за які особа зазвичай отримала б грошову винагороду від поточного клієнта та впродовж шести місяців після закінчення відносин консультант-клієнт, за винятком випадків, передбачених Правилем 5.5, коли такі відносини існували до потреби в правовій допомозі і за відсутності іншого консультанта.

8.3 Консультант не вступатиме в фінансові зносини з поточним клієнтом або колишнім клієнтом протягом шести місяців по закінченню відносин консультант-клієнт.

Ухвалений на зустрічі
«Юридична практика в роботі з шукачами притулку та біженцями в Україні:
Останні досягнення»
Київ, Україна
17 жовтня 2012 р.